

Posudek diplomové práce

Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy
Katedra francouzského jazyka a literatury

Autor/Autorka diplomové práce: **Bc. Tereza Ondračková**

Název práce: ***Specifika pedagogické práce se studenty s poruchami autistického spektra ve výuce cizích jazyků na příkladu francouzštiny***

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Tomáš Klinka, Ph.D.

Volba tématu diplomové práce Bc. Terezy Ondračkové vychází z motivace autorky jako pedagoga, zároveň souzní s potřebami celého českého školského systému. Žáci, kterým se říká „inkludovaní“, vnesli v posledním desetiletí do českých tříd a sboroven mnoho nových otázek, z nichž většinu stále neumíme (či nechceme?) zodpovědět ku prospěchu všech zainteresovaných stran – třídních kolektivů, učitelů, rodin – a hlavně samotných dětí s diagnózou PAS. Vybrané tematické zaměření práce tak hodnotím jednoznačně pozitivně, a to i proto, že se jej autorka snaží přenést z rovin obecné/speciální pedagogiky do újeji zaměřené oblasti didaktiky cizího jazyka.

Od práce s výše uvedeným názvem očekáváme jak teoretické poznatky, tak praktické závěry a přímá doporučení. Toho se čtenáři opravdu dostává. V první části textu autorka zmiňuje základní informace, které o žácích s PAS obsahuje dostupná literatura, v části druhé se snaží o výčet praktických postupů a pravidel, která by měl učitel v případě, kdy vzdělává takového žáka, dodržovat. V části poslední pak reflektuje předchozí tvrzení sondou mířenou na současné učitele a jejich připravenost na výuku žáků s PAS.

Struktura práce je tedy logická, autorka na sebe informace vhodně navazuje, postupuje od obecnějšího ke konkrétnímu. Dotazník na konci práce opravdu reflektuje poznatky z předchozích kapitol, což autorka několikrát zmiňuje v konkretizujících komentářích. Na druhou stranu je ale vidět (i z počtu stran textu), že badání o žácích s PAS a konkrétních postupech, jak s nimi pracovat, stojí teprve na začátku. V práci diplomantky tak nalezneme obecná doporučení (žáci s PAS jsou individuality, každý je jiný, nelze na ně aplikovat jednotná měřítka...) či prostý seznam „triků“ bez hlubší analýzy (např. str. 35). Nejde o výtku autorce, spíš zamyšlení nad stavem poznání, jež budou muset následující léta (desetiletí?) zpřesňovat či relativizovat.

Osobně si tak z textu autorky beru dvě pro jazyky zajímavá zjištění: 1) Žáci s PAS mohou být v jazykové oblasti výjimeční i zcela problematičtí, tedy pro učitele jazyka zcela protichůdní – schopnost včasné a správné diagnostiky se tak jeví jako zásadní, důležitost spolupráce s profesionálem (školním psychologem) je pak bezpochyby nezbytná. 2) Hlavním problémem žáků s PAS je oblast komunikace a sociálních dovedností, které jsou ale zároveň jediným obecným požadavkem a cílem současného přístupu k výuce jazyků, kterému říkáme komunikativně orientovaný či akční. Žáci s PAS se tak automaticky dostávají do výukového kontextu, který je pro ně nevhodný, neboť jak učebnice, tak metodika výuky jazyků na rozvoji komunikativních schopností stojí. A fakt, že učitel může volit různé výukové postupy a není svázán jednou jedinou metodologií, zde žákům s PAS nepomůže, neboť komunikace jako cíl prostupuje celým kontextem výuky, včetně evaluace.

Jak je tedy vidět, otázky spojené s tématem autorčina textu jsou obtížné. Diplomová práce na ně nenašla – zejména co se týče praktické stránky věci – mnoho odpovědí, což bylo sice předem očekávatelné, přesto bych se o podobnou úvahu s konkrétními závěry pokusil spolu s diplomantkou u **obhajoby, ke které práci doporučuji**. Mohla by autorka navrhnout jeden zcela konkrétní výukový postup (aktivitu, část hodinu, didaktickou jednotku...), který by mohl vyhovovat žákovi s PAS?

Co se týče formální stránky textu či jazykové úrovně (včetně francouzsky psaného resumé), práce je vypracována kvalitně, a to i přes několik opomenutí (kapitola 3.2 *Doporučení učitele* vypadla z obsahu) či některé grafické nedostatky (zejména odrážky odstavců).

V Praze, dne 6. 1. 2020

Mgr. Tomáš Klinka, Ph.D.